www.svoboda-news.com

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 26. | Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 31. січня, 1923. | VOL. XXXI. | No. 26. | Jersey City, N. J., Wednesday, January 31, 1923. | THREE CENTS

ЗА ДВА ТИЖНІ

КІНЧИТЬСЯ ЗБІРКА НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

Українські громади: Візьміться сейчас до діла, щоб виконати сей народній обовязок, який на Вас полягає!

Поспішіться, аби до 12-ого лютого с. р. довершити 30,000-ний Фонд!

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕПРОСИН ВІД АНГЛІЇ

ВАШІНГТОН, 29. січня. — Тевський сенатор Меккалер вніс резолюцію, домагаючуся від президента Гардинґа жадати від англійського уряду перепрошення за заяви Болдвина, котрий яко голова довжної англійської комісії він недавно безуспішно переговори у Вашінґтоні в справі сплати англійського военного довгу, а по повороті до Англії мав, як донесли газети, заявити, що в Злучених Державах тяжко переговорювати в економічних справах, бо там всі такі справи находяться в руках політиканів (нечесних політиків).

Він зажадав також від сенаторів Смута й Бертона, котрі представляли сенат на довжній конференції, аби вони предложили сенатови повний звіт з перебігу нарад.

„НАЙ ЕВРОПА ВЧИТЬСЯ ВЛАСНИМИ НЕВДАЧАМИ" КАЖЕ СЕНАТОР МЕККОРМИК

ВАШІНГТОН, 29. січня. — Сенатор Меккормик виголосив нині в сенаті довгу промову про ситуацію в Европі, заявляючися проти вмішування Злучених Держав в межидержавні справи Европи. Сенатор виказував, що Европа ніколи не додумається до належитого полагодження своїх клопотів так довго, поки вона своєю дотеперішною політикою не доведе себе до крайної руїни. Заким се станеться, Европа ніяк не дасться ратувати, і всякі зусилля Америки зійдуть на ніщо.

На основі такого розуміння илинойський сенатор заявився за тим, аби федеральний уряд помагав вивозити американські рільничі продукти до Европи.

Справа сеї допомоги ще не полагоджена. Ряд сенаторів хотів приспішити ухвалу сенату в справі допомоги фармерам при продажі фармерських продуктів за границею, але їм не вдалося приспішити акції сенату.

ГАРДИНҐ ЗАВОДИТЬ ДАЛЬШІ ОЩАДНОСТИ ЩОБИ ЗРІВНОВАЖИТИ ДОХОДИ З РОЗХОДАМИ

ВАШІНҐТОН, 29. січня. — На піврічнім зібранню голов всіх відділів федерального уряду президент Гардинґ виголосив програмову промову, в котрій заявився за тим, щоби федеральний уряд заводив ще дальші ощадности, поки розходи уряду не вирівнаються з приходами. Гардинґ висловив надію, що при добрій волі се може статися ще й сього року.

З ПРОГИБІЦІЙНОГО СКАНДАЛУ

ОЛБАНІ, 29. січня. — Андерсон, голова Протисалунової Ліґи, котра поклала великі заслуги коло ухвалення прогибіції, просив уряд державного прокуратора о деяку проволоку, щоби він міг предложити докази на неправдивість пороблених йому закидів.

Найбільші американські богачі Ракефелери, котрі піддержували Ліґу великими жертвами, заявили, що вони більше не будуть давати підпомоги сій організації. Їх жертви виносили рік-річно коло 100,000 долярів. В сій справі виявилося, що Ракефелери ніколи не давали жертв організаціям, в котрих збирачі такиж жертв дістають комісове від добутих ними пожертвовань, та що Андерсон, аби для Ліґи добути жертви від Ракефелера, поманіпулював виплати Ліґи атк, що на зверха здавалося, що урядники Ліґи побирають пенсію, коли на ділі вони побирали комісове.

НЮЙОРСЬКА ЛЕҐІСЛЯТУРА ЗА ВИНОМ І ПИВОМ

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 29. січня. — Стейтова леґіслятура приняла нині великою більшостю резолюцію, просячу американський конґрес предложити в приписаний конституцією спосіб поправку до ухваленої недавно конституційної поправки, запроваджуючої прогибіцію. Резолюція заявляється за леґким вином і пивом.

За резолюцією стояли всі демократи. Републиканці заявилися проти неї.

ЧВЕРТЬ МІЛІЯРДА ДОЛЯРІВ ДЛЯ АРМІЇ

ВАШІНҐТОН, 29. січня. — Військовий комітет сенату предложив сенатови внесенне на признанне на військові цілі сього фінансового року видатку в сумі 340 міліонів 341 тисяч долярів.

В той спосіб комітет сенату додав близько сім міліонів долярів до суми, ухваленої на сю ціль палатою послів.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД БЕЗСИЛЬНИЙ У ВИКОНУВАННЮ ПРОГИБІЦІЇ

ВАШІНҐТОН, 29. січня. — Високі федеральні урядники признають, що федеральний уряд почувається зовсім безсильним у виконуванню прогибіційного закона.

Одиноким їх ратунком булоби, якби англійський уряд згодився допомогти американському в його боротьбі проти пачковання горівки з островів Багама.

ПОКИДАЄ ПРОВІД В ЮНІЇ ДЛЯ БИЗНЕСУ

Вілієм Лі, голова юнії зелізничих трейнменів, покинув свій уряд, щоби обняти презиленгуру в Стейделмейер Манюфекчерінґ Ко., котра має фабрикувати автоматичні задержувачі для поїздів.

Новий винахід, котрий фабрика має виробляти, задержує автоматично (без співділання людини) поїзд, коли щось попсується на торі. Як каже новий голова підприємства, винахід покладе конець розбиттям та катастрофам. Підприємство має зібрати капіталу 10 міліонів долярів.

ЗАБОРОНИЛИ ЛАРКИНОВИ ГОВОРИТИ

Міська поліція в Провиденс, Ровд Айленд, не дозволила на публичну промову Джимови Ларкинови, айриському агітаторови, котрого нюйорський стейтовий губернатор помилував недавно з тюрми.

ПРИЇЗД КОРАБЛЯ З ВРАТОВАНИМИ МОРЯКАМИ

До Ню Йорку приїхав в неділю канадійський корабель „Емпрес оф Скотленд", котрий привіз на своїм покладі залогу рибацького корабля „Клитонії". „Клитонія" затонула на повнім морю серед страшної бурі, що захопила його на 100 миль від побережа. Ратуванне моряків було получене з небезпекою для ратуючих моряків.

НАСЛІДКИ ПРОГИБІЦІЇ

Федеральний прогибіційний уряд обчисляє, що від заведення прогибіції до Злучених Держав перепачковано з островів Багама 2 міліони гальонів алькоголічних напитків. Слідство, переведене американським урядом, доказує, що острови Багами просто збогатилися торговлею горячими напитками. Уряд острова мав від 1919 року три рази більше річного приходу з цла, як мав кождого року перед заведенням прогибіції в Злучених Державах. Купці та урядники поробили великі маєтки. Вся торговля йде під англійським прапором.

КІТ ВБИВ ГАЗОМ ДИТИНУ

В Ню Йорку случилася знов подія, в котрій кіт став причиною смерти дитини. 9-літний хлопчина Чапник оставшися дома, як мати пішла до фабрики, забавляв з котом. Сей в забаві скочив на газову кухню, відчинаючи при тім газову рурку. Коли мати хлопця вернула з роботи, вона застала хлопця і кота трупами. Мати занедужала від смутку так, що її треба було забрати до шпиталю.

МУРИНИ ПОКИДАЮТЬ МІСТО

З Бленфорд, Индиана, доносять, що всі муринські родини вже покинули місто, і в місті панує повний спокій.

УКРАЇНЦІ, ПАМЯТАЙТЕ ПРО НАРОДНІЙ ПОДАТОК!

Від народнього податку залежить доля нашої вітчини.

Від народнього податку залежить побідна боротьба проти відвічного ворога.

Від народнього податку залежить наше Правительство, наші школи, наші інваліди, наші студенти і все, що серцю нашому дороге.

Нема часу надумуватись. Нема часу відкладати на пізнійше, але треба сейчас податок присилати до каси „Обєднання".

Гроші сейчас по зібранню посилати на адресу:

OBYEDNANYE
Room 608, 136-8 S. 4th Street,
Philadelphia, Pa.

ЩО КАЖЕ ПРО РОСІЮ НЕДАВНО ПРИБУВШИЙ УКРАЇНЕЦЬ ДО КАНАДИ

Часопись „Канад. Фармер" доносить:

Минулого тижня приїхав з України до родичів на Верміліон, Альта, 18-літний Йосиф Івасюк. Родичів не бачив через послідних 13 літ, бо перед 13. літами вони виїхали до Канади. Старий Івасюк господарював на Україні через 40 літ, але перед вибухом революції покинув господарку і найшов занятте в млині, де й працював доки не виїхав до Канади. Прибувши сюда 1909 р., старі Івасюки мали 26 долярів. Найшовши гомстед коло Верміліон вони на нім осіли і, як і много інших наших людий, своєю тяжкою працею і витревалостю доробились гарного маєтку. Мають 160 акрову фарму, усі господарські будинки і знаряди, кілька штук худоби і коний.

Молодий Івасюк сказав репортерови англійського часопису „Саскатун Дейлі Стар" що відносини на Україні трохи поправились тепер, бо сильна рука абсолютного диктаторства в Москві трохи попустила. Многі богаті люди вертаються домів і закладають привати бизнеси для себе під деякими ограниченнями.

Господарювати люди на Україні не хотять бо на господарів дуже часто нападають большевицькі банди і рабують усе, що на обійстю найдуть. Большевицький уряд видав проти тих банд дуже строгі розпорядження і зловлених бандитів розстрілюють без ніякої судової розправи, однак се не помагає богато, бо большевики не хотять працювати, а гарно жити.

Йосиф дуже задоволений що прибув до Канади, де житте і власність людини є забезпечені.

Старі Івасюки мають на Україні ще одного сина Михайла та сей прийде сюди ще в літі.

БУДУТЬ ВЧИТИ ПЕРЕСИЛАННЯ БЕЗДРОТНОГО ПОЛУЧЕННЯ

Пенсилвенійський університет у Філядельфії відкрив курс науки про засади бездротного порозуміння.

ПОДРУЖА НАЙБІЛЬШОГО КОМЕДІЯНТА РУХОМИХ ОБРАЗКІВ

Відомий на весь світ комедіянт рухомих образків Чарлі Чеплин має женитися з польською акторкою Полею Неґрі, що недавно приїхала до Америки.

ПІЛСУДСКІ ПРО ОСТАННІ ПОДІЇ

„Курієр польскі" поміщує інтервю з Пілсудским про останні події: Пілсудскі сказав, що болюче вразила його на процесі Невядомского моральна аберація підсудного, який з такою легкістю перекинув вину з одної особи на другу і без вагання кулею, призначеною для Пілсудского вбив Нарутовіча. „Застрілити кого иншого і не соромитися того, хоч убитий не несе на собі одвічальности — це дух сходу". Оця східна аберація моральна є значно поширена серед польського громадянства, вихованого під російським впливом. Східна погоня за абсолютом, виключаючим індівідуалізм, затирає індівідуальну одвічальність. — Проти цих східних впливів на польську душу Пілсудскі завше боровся. „Шкода, що Невядомскі не написав до мене", — говорив Пілсудскі, — я був би приїхав на виставку в Барнчків, щоби він мене застрілив" — Перед виборами президента Пілсудскі відраджував Нарутовічеви кандидувати. Був він такий перетомлений працею, що не міг спати і тільки з трудністю йшов по сходах. Нарутовіч знав з гори, які важкі переживання чекають на нього, людину з европейською культурою, на випадок вибору в краї, у якій так легко нехтується життя людини й її честь. По своїм виборі Нарутовіч заявив, що зречися президентури ніяк не може, бо це було би негідно: „я сам соромився би перед собою" — казав.

ПРИСУД В ПРОЦЕСІ НЕВЄДОМСЬКОГО

Польські часописи доносять, що присуд в справі вбивства Нарутовіча Невядомського станеться правосильним дня 24. с. м., а 15. с. м. окружний варшавський суд предложить його міністрови справедливости Маковському. Варшавський „Експрес Поранний" доносить, що Невядомський написав до окружного суду письмо, в якому зрікається прислугуючого йому права апеляції, не прийме евентуального помилування президентом і категорично домагається виконання на собі присуду смерти.

В РУРЩИНІ ЛЛЄТЬСЯ КРОВ

ПАРИЖ, 30. січня. — Через цілий день наспіло з Рурщини дуже мало вісток, що є справді незвичайною подією. Пояснюють се тим, що там певно діються небувалі події.

До Парижа дійшли лишень глухі вісти про те, що французьке війско стріляло на німецьких робітників та вбило 20 людий. Богато людий має бути ранених.

Французький уряд прогнав з Рурщини дальших 100 німецьких урядників та збирається оголосили в як найкоротшім часі виїмковий стан. Німецькі промисловці все ще заховуються пасивно супроти французьких домагань, і заявляють, що вони ані не дадуть Франції вугля ані не будуть платити наїзникови податків.

В цілій Рурщині дається відчувати голод.

АНГЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ СКЛИКАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ ДЛЯ РОЗВАЖЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ В ЕВРОПІ

ЛОНДОН, 29. січня. — Робітнича Партія зажадала на своїм правильнім зібранню сейчасового скликання англійського парляменту для застановлення над політичним положенням в Европі.

Соціялістичний провідник Рамзі Мекдоналд був вечером на конференції з премієром міністрів Бонаром Ло та предложив йому резолюцію робітничої конференції.

Ґазети не подають, яку відповідь дав Ло на домаганнє Мекдоналда.

ФРАНЦІЯ ОБСТОЮЄ ПРИ СВОЇЙ ПОЛІТИЦІ, АЛЕ ПЕРЕЧИТЬ БАЖАННЄ АНЕКСІЇ

ПАРИЖ, 29. січня. — Премієр Пуанкаре заявив американським кореспондентам, що Франція не уступає ні на один крок в своїй постанові супроти Німеччини, але буде далі держати під своєю владою Рурщину, поки Німеччина не заплатить довжної Франції суми.

Пуанкаре заявив урочисто, що Франція не думає прилучувати Рурщини до французьких країв.

Серед французької преси слідно деяке невдоволенне з французької урядової політики. Ґазета „Там" виступила з домаганнєм мира за всяку ціну.

ФРАНЦУЗИ МАЮТЬ ДОБАЧУВАТИ ГЛУПОТУ СВОГО УРЯДУ

ЛОНДОН, 29. січня. — Ґазета „Дейлі Кроникел" пише, що французький народ має приходити до переконання, що заняття Рурщини французькими військами було політичною глупотою.

ПОЛЬЩА ПЕРЕЧИТЬ ВІСТКУ ПРО ВИСИЛКУ ПОЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ В РУР

ВАРШАВА, 29. січня. — Польський уряд заперечує офіціяльно вістку, що він дав дозвіл вивозити польських робітників в заняту Французами Рурщину.

Уряд заперечує також, буцімто Польща вже вислала яких робітників до Рур. Уряд каже, що всі такі чутки пускають Німці на те, щоби настроїти свою публику ворожо до Польщі.

АМЕРИКА СТАРАЄТЬСЯ НЕ ДОПУСТИТИ ДО ЗІРВАННЯ ЛОЗАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОЗАНА, 29. січня. — Американський обсерватор на лозанській конференції докладає усіх зусиль, щоби не допустити до зірвання конференції.

Аліянти вже предложили Туркам правдоподібно начерк своєї пропозиції. Турки пропозицією невдоволені.

НІМЦІ В РУР СТОЯТЬ МУРОМ ПРОТИ ФРАНЦІЇ

БЕРЛІН, 29. січня. — Німецький промисловець Фріц Тіссен, котрий приїхав нині з Рурщини на переговори з німецьким урядом, подав газетам вістку, що німецький народ в цілім занятім Францією окрузі держиться стіною проти Франції та що Французам не вдасться вести роботи ані на зелізницях ані в копалнях.

ФРАНЦУЗЬКІ ТА НІМЕЦЬКІ ГРОШІ ПАДУТЬ РІВНОЧАСНО

НЮ ЙОРК, 29. січня. — Біржа нотує нині небувалий рівночасний спад курсу Французьких франків та німецьких марок.

Франк зійшов до небувалого досі уровеня 6 та одної десятої цента, а марка спала так низько, щов гуртово можна було купити за доляра 40,000 марок. В Берліні було сьогодня 34,000 марок за доляра.

АЙРИСЬКІ ДЕРЖАВНІ ВІЙСКА ВЗЯЛИ В ПОЛОН БОГАТО ВОРОЖИХ ПРОВІДНИКІВ

ДАБЛИН, 29. січня. — Підчас нинішних сутичок межи військами айриської держави та айриськими републиканцями державні війска забрали в полон богато републиканських провідників.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРОДАЮТЬ РАБОВАНЕ ДОБРО.

Як подали американські ґазети, в суботу виїхав з Ню Йорку в товаристві чотирох інжинерів **представник нафтового підприємства Барнсдол Корпорейшен, щоби оглянути нафтові терени в Баку, які советський уряд в Москві віддав сьому підприємству до експльоатації (визиску).**

Вістка ся в однім короткім реченню збирає цілу суть большевицької „революції" в Азербайджані. У вістці згадуються як дієві особи: американські бизнесмани та советський уряд в Москві. Азербайджанського народа, на котрого території находиться нафта, не згадується. В драмі згадується азербайджанську нафту, але не азербайджанський народ. Азербайджанський народ має нафту, але нею торгують московські большевики. Московські большевики — продавці добра, американські бизнесмени — покупці.

Так в коротких словах зображена доля народа Азербайджану. Коли його загарбувала Москва, вона голосила, що забирає його в імя большевизму, революції, комунізму, соціялізму, диктатури пролетаріяту і других, тим подібних менче або більше заманних кличів; коли московські горди під проводом Троцького та Брусілова йшли на підбій Азербайджану, тоді платні їх аґенти горлали на весь світ, що вони йдуть нищити визиск селянина та пролетаря Азербайджану азербайджанськими богачами. Коли нині в Азербайджан їдуть американські богачі, котрим большевики з Москви продали азербайджанську нафту, то тепер і селяни й робітники Азербайджану знають, що з їх нафти скористають американські бизнесмени та московські комісарі, та що азербайджанські селяни й робітники під московським штиком та американською вертничою вежою буде хоч куди гірше, як їм було тоді, як над ними стояла їх влада і як нафта належала хоч до частини народа. Богацтва Азербайджану збогачувати будуть Американців та Москалів, а азербайджанський народ, природний посідач величезних нафтових маєтків, остане рабами на своїй рідній землі, якого одиноким привілеєм буде працювати на Москаля та протеґованого ним Амеряканця.

Отсе є суть пролетарсько-селянської революції, зробленої московськими большевиками не лишень в Азербайджані, але й на Україні.

„THE SLAVONIC REVIEW".

У Лондоні з кінця минулого року почав виходити під повищою назвою журнал в анґлійській мові, присвячений історії, господарству, язикознавству й писменству славянських народів. Журнал видають англійські слависти B. Pares, R. W. Seton-Watson і H. Wiliams. Адреса журналу: Kings College, Strand, London W. C. 2.

Як видно з перших двох книжок журналу, що досі вийшли в світ, инші славянські народи вже скористалися цею нагодою, щоб виступити епред анґлійським суспільством зі своїми справами. Так, у грудневій книжці майже всі статті присвячено Польщі та Росії. Польський посол у Лондоні Скірмунт умістив статтю про політичні завдання Польщі, проф. Кучеб — про політичний і господарський розвиток Польщі, а далі йдуть переклади з польського писменства й хроніка польського життя. Москалі дали статті про Достоєвського, про „фільозофію революції", про совітський торговельний білянс, переклад одної байки Крилова, обширну хроніку й рецензії. Чехи та Югославяне також заступлені в цій книжці. Бракує лише Українців.

Наша дипльоматична місія в Анґлії, рівно як і Пресова Аґентура, напевне подбають про те, щоб також в інтересі української справи використати цю поважну трибуну. М.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ЦЕРКВИ, ТОВАРИСТВА І КОМІТЕТИ ТА ВСЕ СВІДОМЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО!

Фонд Негайної Допомоги вже кінчиться. Доложіть своїх трудів і підіпріть громадно ту так важну збірку! Подбайте, щоби в списах жертводавців видніло Ваше власне імя та імя Вашої громади на відповіднім місці! **Списи жертводавців — це списи українських жовнірів в Америці. Коли Ви ще не вписані до листи українських жовнірів-борців, так впишіться і то зараз, виповнюючи ще сьогодня ту картку та висилаючи її враз грішми на адресу:**

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Biulding, Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $..................

словами .... долярів, на **Фонд Негайної Допомоги Рідному Краєви.** Гроші ті мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на боротьбу о визволення Галичини з під ляцького наїзду. Посвідку прошу мені прислати на таку адресу:

....

....

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ЗГІДНО З §. 56. СТАТУТА У. Н. СОЮЗА, СИМ ПОВІДОМЛЯЮ ВСІХ ВП. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА, ЩО ПІСЛЯ УХВАЛИ ЕКЗЕКУТИВИ З ДНЯ 2-го СІЧНЯ 1923 Р.

РІЧНЕ ЗАСІДАННЄ

Головного Уряду У. Н. Союза

РОЗПІЧНЕСЯ

В СЕРЕДУ, ДНЯ 14-ого ЛЮТОГО 1923 Р.,

о годині 9-тій рано

в домі У. Н. Союза під ч. 83 Ґренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

ІВАН КАШТАНЮК, гол. рек. секретар.

ВІСТИ ПРО СОВІТСЬКУ УКРАЇНУ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Совітська Україна вступає нині в пятий рік свого істнування. У січні 1918 р., коли зістала проголошена самостійність Української Народної Републики, большевики були на короткий час здобули Київ, але незабаром мусіли його знов опустити. Цілий рік столиця України твердо була в руках української влади, але вже наприкінці січня 1919 р. большевики знов здобули Київ, і від цього часу треба датувати офіціяльну совітську еру на Україні.

Чотири роки — у до сього часу нема ще нормального звязку між Україною та зовнішнім світом. Ще й нині доводиться звертатись до принагідних, не завжди певних жерел, щоб довідатись про стан річей на Україні. На підставі цих принагідних жерел, почасти доповнених власними відомостями (що до закордонної політики), подаємо тут короткий огляд становища совітської України під нинішню хвилю.

Хліборобство й голод.

Для України, як держави переважно хліборобської, стан сільського господарства має рішаюче значіннє. Ця найголовнійша галузь українського народного господарства, як видно, ще не тільки не поправилась по страшнім голоді минулого року, а без сумніву йде назустріч новій голодовій біді

Хоч на жаданнє Чичерина совітський уряд і заборонив своїй пресі писати про голод на Україні, проте в закордонній пресі від часу до часу зявляються досить зловісні відомости в цій справі. Ось що, напр., доносить секретар американського запомогового комітету капітан Гиббен:

„Становище на Україні є значно гірше, ніж понад Волгою та в приволзьких околицях. **Майже в цілім краю нема ніяких виглядів на урожай.** На Катеринославщині засіяно лише 45—60 проц. засівної площі. На Донеччині засіяно приблизно одну третину засівної площі".

Аґенти орґанізації Нансена цими днями донесли, що **на Україні зараз голодує більше міліона людей** (лондонський „Обзервер", 6. 1. 23).

При таких обставинах кождого мусить здивувати й обурити звістка, що **з України вже вивезено закордон на продаж 3000 тони збіжа.** Звітску цю подає стокгольмська ґазета „Dagens Nyheter", доповнюючи її ще тим, що большевики мають на думці вивезти до 32 тисяч тони збіжа, аби дістати закордонну валюту. Ґазета остро нападає на совітський уряд, який одною рукою жебрає на допомогу для голодуючих, а другою вивозить хліб, потрібний для самої людности, що міліонами мре з голоду.

Обуреннє — цілком слушнє, але що воно може змінити в совітській політиці що до України

Промисловість.

Про стан української великої промисловости, головно вугільної та металевої, маємо офіціяльні совітські відомости (депеша з Харкова з дня 5. листопаду).

У вугільній промисловости справа стояла так. Забойщиків-робітників у 1920 р. було на Донеччині 18 тисяч, у 1921 р. — 15 тисяч, а в минулім році — лише 13 тисяч. Тому й **продукція безупинно зменшувалась.** Ще в місяці грудні 1921 р. було видобуто 53 міл. пуд. вугілля, але вже в місяці березні минулого року видобуто лише 40 міл. пуд., у травні — 33 міл. пуд., у липні 22 м. п., а в серпні — тільки всього 11 міл. пудів.

Стан важкої промисловости та сама депеша характеризує такими словами:

„Упадок виробництва в українській важкій промисловости, який почався в місяці липні, спостерігався також у місяцях серпні та вересні. В останнім місяці в Петрівському, Юзівці та Макіївці (головні металюргічні підприємства на Україні) було вироблено 500 тис. пудів сталевої криці; инакше кажучи — на 8—10% менше, ніж у серпні".

Що правда, поруч із цими відємними явищами совітська преса подає також факти додатні. В інтересах повної безсторонности подаємо й слідуючу харківську депешу з дня 4. січня с. р.:

„Електрофікація на Полтавщині. Плян електрофікації Полтавщини енерґійно й швидко переводиться в життя. Не тільки всі повітові міста, але й села в більшости освітлюються електрикою. По деяких селах освітлюються електрикою не тільки хати, але й вулиці. У миргородськім повіті електрика по селах використовується не тільки для освітлення, але й для праці при моотилках, на млинах, тартаках, круподернях то що"...

Навівши цю депешу, всетаки не можемо втриматись од деяких сумнівів. Що саме освітлюють наші селяне тою електрикою: чи не свою біду й своє горе? І загалом, чи ті села, — не славнозвісні Потемкинські села, якими хитрий ґенерал колись дурив царицю Катерину? Щось воно дуже на це скидається...

Внутрішня політика.

Коли вірити офіціяльним представникам совітської України, то серед української людности має панувати лад і спокій. Совітська влада має стояти твердо, про повстання й розрухи нема ї згадки — одним словом, все благоденствує, бо мовчить.

А ось нині, в останній день старого року, знахожу в берлінськім большевицькім офіціозі „Накануне" таку замітку:

„Госполитуправленіе Чернигівщини викрило в Борзенськім повіті петлюрівську бандитську орґанізацію. Арештовано 100 бандитів з їх ватажками. Захоплено багато зброї. Знайдено документи, які показують, що орґанізація мала звязок з Києвом. Вона обєднувала петлюрівські елементи цілої Чернігівщини. Орґанізація мала на меті підготовити повстаннє. На допиті ватажка признались у своїх замислах проти совітської влади".

Хто вчитається в цю звістку, той ледве чи повірить офіціяльним твердженням про „лад і спокій" на Україні. Ще більше сумнівів викличе така звістка, яка наспіла трохи ранійше:

„У Житомирі арештовано противбольшевицьку орґанізацію, яка мала метою виконувати терористичні акти супроти видатних комуністів. Арештовано 500 душ, переважно червоних командантів та курсантів".

Доповненнєм до останньої звістки служить слідуюча пізнійша відомість:

„Волинський совіт телеґрафічно зажадав од українського уряду надіслання поважних сил кінноти для приборкання повстанчого й бандитського руху".

Для „цілком заспокоєної" країни ці всі „петлюрівські", „бандитські" й просто антибольшевицькі орґанізації з їх сотками членів і „замислами проти совітської влади" — нібито й завелика роскіш. Але те, що діється на Поділлю, ще виразнійше показує, які відносини панують на „заспокоєній" совітській Україні.

На Поділлю в останніх тижнях розвиває хваву діяльність надіслана з Харкова **„ревтройка",** себто комісія з трьох досвідчених і надійних чекистів, надіслана для того, щоб викорінити серед селянства „бандитський дух" і відібрати людям зброю, заховану ще з часів української влади. „Ревтройка" має свій власний військовий відділ і 75 підручних чекистів. До сього часу вона **розстріляла без суду понад сто душ,** переважно селян і сільських інтеліґентів. Чи вигнала вона „бандитський дух" і відібрала селянам зброю, — це невідомо.

Закордонна політика.

На полі „закордонної політики" совітської України протягом останнього часу було найважнійшою подією — скасованнє совітсько-української самостійности, або, як це називається на офіціяльній большевицькій мові — „тіснійше обєднаннє совітських републик".

До цього факту стоїть у видимій суперечности факт скріплення совітсько-українських посольств у Відні та Берліні. Здавалося-б, що коли Україну позбавлено права самостійних зносин з чужими державами, то треба було-б скасувати й самостійні посольства в Австрії та Німеччині. А їх не тільки не скасовано, а ще надано їм нові права.

Ця суперечність — лише зовнішня й видима. Віденське й берлінське совітсько-українські посольства мали спеціяльне завданнє: зліквідувати тутешні посольства, які залишилися ще з часів української державности. Нині це завданнє вже є виконане. Якраз у ту хвилину, коли пишуться ці рядки, **німецька поліція „виселяє" старе українське посольство з його камениці й впроваджує туди совітських Українців.** У Відні цей останній акт траґедії також вже не за горами. Але щоб добитись такого успіху, большевики мусіли призначити до Німеччини та Австрії „повномочних послів совітської України", бо инакше не було-б правного титулу для ліквідації старих українських посольств. Коли-ж ліквідація бдує скінчена остаточно — а це питаннє кількох тижнів, — тоді Москва скаже панам совітсько-українським дипломатам:

— Мурин зробив своє діло — Мурин може собі пійти.

У Варшаві Шумському це вже сказано, у Празі Левицькому — також.

Дві посольські камениці у Берліні й Відні, відібрані від Українці і передані большевикам — це одинокий успіх закордонної політики совітської України.

Берлін, 13. січня. **Радянин.**

ДОПИСІ

МЕНВІЛ, Р. АЙ.

Збірка на Ф. Н. П.

На Новий Рік, на забаві в хаті д. Юрія Бурака і за його покликом зложили на фонд негайної допомоги рідному краєви $15.00 отсі: Юрий Бурак $5.00, його жена Юстина Бурак $1.20, Іван Сулима $2.00, його жена Єлена Сулима $1.20, Іван Шевчук $2.00, його жена Марія Шевчук, Павло Любянецький і Роман Заморський по $1.25.

Сі гроші вислано на адресу Diplomatic Representative of Galicia, 411 Southern Bldg, Washington, D. C.

Гість **П. Любянецький.**

МИННЕАПОЛИС, МИНН.

Коляда на „Рідну Школу".

Хто не знає різдвяних свят з їх колядами і щедрівками? Кому не пригадують вони обсипаних снігом стріх рідних хат, в яких весело лунала коляда і сміх дітвори?

Так було колись, а як відмінно сьогодня. Вмісто щасливої дітвори, вулицями наших сіл проходжає польський жовнір з проклоном на устах. Малі діти в холоді і голоді трясуться в земних хатах а їх батьки караються в ляцьких тюрмах. Намість різдвяного спокою і щастя, — плач і нарікання. Замість коляди грубі лайки польської зволочи. Колись в нашім краю був ґарний звичай ходити з колядою і при тій нагоді зібрати гріш на народні цілі. Подібно було і в Америці. Прийшли свята Різдва в 1923 році і ми почули з рідного краю голосний клич о поміч. Наші браття просять нас, молять: Помочи, ратунку, бо гинем! Проклятий Лях завзявся нас здавити! Ратуйте браття з за-моря! — Найкрасший час подати помічну руку своїм людям. Коляда в Америці хоч в части допоможе їм. Руководячись сею гадкою невеличка громадка колядників в Міннеаполіс пустилась від хати до хати. Невеликий труд колядників увінчався гарним успіхом, бо зібрано на „Рідну Школу $103.65.

Якби всі укр. громади в Америці пішли з колядою хата від хати, то певно успіх бувби великий для рідного краю. Це додалоби охоти і відваги нашим браттям до боротьби з ляхо-татарином. Міннеапольські громадяни радо приймали колядників в свою хату на знак, що вони разом зі своїми братами стають до борби проти ката-наїзника.

На „Рідну Школу" зложили на коляду слідуючі: Микола Грубрин і Касіян Бреняк по $5.00; Олекса Пилатюк, Антін Процай, Василь Визняк, Роман Бачинський, Іван Сухорович, Петро Кулиняк, Петро Бутрин, Семен Сеник, Йосиф Ковалів, Павло Гоца, Павло Вонс і Петро Качмар по $2.00; Микола Мандзен $1.50; Іван Козак, Петро Проскурняк, Сильвестер Штібак, Дмитро Скрипець, Іван Панчишин, Іван Коцюба, Григорі Дзюбак, Олекса Тацюк, о. В. Гривнак, Іван Процай, Василь Кордуба, Михаїл Хас, Лука Харчишин, Василь Мельник, Мих. Пасічник, Микола Шипорт, Онуфрій Шабатура, Петро Угринчук, Ілія Василевич, Микола Бойко, Пилип Пікула, Микола Швед, Петро Гайва, Павло Ґановський, Мих. Канюк, Яків Федорців, Іван Павчак, Ів. Шміґалип, Василь Скоморовський, Никифор Мельниковський, Рудольф Ясенюк, Петро Андрущак, Микола Шунь, Антін Зюбрицький, Стефан Романюк, Конст. Рихлій, Іван Романчук, Дмитро Попко, Йосиф Переймибіда, Дмитро Ґусак, Микола Купчинський, Григ. Пастушенко, Йосиф Ґреськів, Мих. Кіт, Василь Рефцьо, Михаїл Худяк, Вас. Зюбрицький, Петро Чучман, Яків Ґрубрин, Микола Осташ, Дмитро Колтик, Іван Кіт, Олекса Козак, Йосиф Федик, Іван Олійник, Мик. Бачинський, Микола Дмитрук, Дм. Михалчишин і Йос. Литвин по $1.00; Николай Динис, Петро Куліковський, Василь Кузів, Кирило Сокіл, Онуфрий Кузик, Дм. Менюк, Мих. Гусак, Петро Парій, Антін Степанчак, Павло Шабатура, Ник. Лужецький, Семен Ґалиш, Василь Сопонюк, Сильвестер Рихлій, Анастазія Шунь, Онуфрий Ядиновський і Ом. Іван Кінков по 50 цнт.; Іван Вихор, Іван Давидів, Іван Грицай і Василь Дацко по 25 цнт.; Антін Стельмащук 15 цт. — Разом $103.65. Гроші вислано до „Обєднання" в Філаделфії.

Микола Грубрин.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Трентонські Українці при роботі.

Трентон відбився від національного укр. життя і те життя забуло його.

Чужа московська, словацька і польська пропаганда наложили нам ярмо на карк і казали орати ворожий нам переліг. І орали наші несвідомці і клали скиби чорні та глибокі; а під цими скибами лягала наша народна честь, совість і будучність і все, що рідне та дороге укр. серцю. Так йшло день за днем. Здавалось, що виходу небуде, що треба махнути рукою та сказати: цур їм, пропавшим!

Але, на щастє, не так воно зложилося.

У першій мірі заслуга в пробудженню належиться „Обєднанню", котре дало спроможність зорганізувати всі гуртки людий у нашій місцевости.

Клич вічевого дзвона задунав із зазивом на спільну пораду. У нас відбулося віче, на котрім був присутний представник нашого уряду др. Л. Мишуга і співак М. Зазуляк.

Віче отворив голова злучених товариств В. Гасій. У своїй промові він говорив, що бє дзвін на трівогу, що збудився малий і великий, щоб до праці метнувся кождий. Гать будуйте кріпку і високу, щоб нас море грізне не заляло, щоб ми у багні не застрягли, та щоб внуки дідів не проклинали, що не вміли край боронити. Гать будуйте кріпку і високу бо чується ворожий шум і рев скажений. Всі ставаймо враз, щоби не допустити до тріюмфу брутальної сили над духом, над нашим святим правом на волю. Вірмо, що мусимо побідити, а побідимо! Народ, який має за собою правду і силу, такий народ не може загинути. Правда за нами, а силу мусимо створити.

Відтак уділено голосу шановному гостеви д-рови Л. Мишузі. Поява улюбленого бесідника викликала ґураґан оплесків. Предсідатель, В. Гасій повитав його отсими словами: Витай нам достойний представнику землі князя Данила! Витай нам віщуне золотої волі! Хай буде честь і слава Правительству Петрушевича. Ми всі душею з ним і присягаємо перед тобою, що доти не спічнемо поки не зженем польської орди з львівського ратуша раз на все!

Др. Л. Мишуга говорив отак: Закони природи суть невмолимі. Все, що приходить до нового життя мусить перейти до нього по трудах і крови. Те саме і з нашим народом українським, котрий преться до волі. Свідками суть ряди могил від Карпат аж по Дніпро.

Шановний бесідник говорив так зворушаючо, що кождий слухач з запертим віддихом глотав кожде слово. Він правдивий мистець слова живого, який знає грати на струнах душі. Він знає викликати і веселість і смуток а то і витиснути слези, коли описує тяжкі муки, які переносить наш бідний нарід. Не диво, що через цілі дві години, як він говорив, усі слухали наче зачаровані, а коли скінчив то посипалася правдива буря оплесків.

Відтак уділено голосу о. В. Каськову. Цей говорив в справі збірки на фонд допомоги. Говорив коротко і річево, по чім заряджено збірку. Зібрано $158.00.

Відтак появився на сцені довго ожиданий співак, М. Зазуляк. Хвиля настрою святочна. Нараз раздалися горячі оплески з усіх сторін, довгі невмовкаючі. Тихий голос фортепяну озвався наче далекі, глубокі звуки ізза могил. Відтак серед тишини почувся мельодійний, могучий голос славного нашого баритона: „Гетьмани, гетьмани". Мов прикований народ сидів, прислухуючися ід чарівній пісни, а думкою переносився в давно минуле та у ту будуччину, якої все ще надармо ждемо. Як скінчив, буря оплесків нагородила нашого соловія.

Відтак о. Каськів промовив в справі д. Зазуляка і зібрано 40 долярів для знаменитого нашого співака.

Дальше слідував концерт д. Зазуляка, переплітаний місцевим хором під проводом о. Каськова. Цілий концерт випав на причуд гарно, а д. Зазуляк дав нам правдивий пир відсьпіванням цілої вязки ріжних наших пісень.

Уряд злучених товариств в Трентон складає щиру подяку д-ру Л. Мишузі і д. М. Зазулякови за це, що піднесли нас на дусі і загріли до народної праці.

По вічу зібрано еще 42 доляри. Разом вислано до Вашінгтону $200.00.

Так само складається о. Каськову за вивченне хору, а всім жертводавцям велике українське спасибіг!

Ми думаємо, що як шановні родимці в Трентон не відмовилися з жертвами на негайну поміч, таксамо не відмовляться від народного податку.

Ще не вмерла козацька мати, ще не перевелися в нас борці за народні ідеали. Не покинемо доброї роботи поти, аж поки не поможемо визволити усього українського народа із тяжкої неволі. Україна мусить стати свобідною. Ми живемо перед самим сходом нової долі-свободи. Вже не довго прийдеться ждати на обновлену, могучу, українську державу!

Богун.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ".

РОЗСЕЛЕННЄ НАРОДНОСТЕЙ В АМЕРИКАНСЬКІМ ХЛІБОРОБСТВІ

Так як взагалі в ріжнопленнім населенню Злучених Державах так і з окрема на американських фармах можна здибати людий з ледви чи не всіх людських пород і народів, які є на світі, з окрема певно з всіх европейських. Вимічайно з малими виїмками вже в третім поколінню переселенці асимилюються та вливаються в масу „корінно-американського" населення, в якім, звичайно, перевагу має англо-саксонський елемент. Та самі іміґранти і ще діти іміґрантів зберігають свої расові і національні прикмети і з їх складається населенє так зване чужородне населенє Америки. З окрема що до хліборобської людности, найсильніший в ній елемент німецький. Німецька іміґрація в Америку після англійської найдавніша. В час проголошення независимости Злучених Держав ще цілі великі частини сего краю мали німецький характер. Та головний прилив німецьких переселенців почався з половині девятнайцятого століття, тривав цілих пятьдесять літ і значно зменшився щойно в послідних роках перед війною. Німецькі іміґранти здебільша люде, які тут вже давно осілися і в Америці прожили мало не все своє житє. І так як взагалі всі давні переселенці вони вибрадше йшли на землю. Найчастіше німецькі фармери заселили східну частину стейту Висконсин. Окрім того вони в великій мірі сколонізували південну Мінесоту, Айову і східну частину Небраски та поселились в близькій околиці кількох великих міст: Ню Йорку, Бофало, Пітсбурга, Синсинеті, Шікаго, Ст. Луїс і Милвокі. Важні німецькі колонії є теж в Тексас і на побережу Тихого Океану, та зрештою в кождім стейті можна здибати німецьких фармерів.

Трохи пізніще як Німці стали переселюватися в Америку Шведи і Норвежці. Їх масова еміґрація припадає на 70-ті і 80-ті роки. Всі шведські і норвежські іміґранти були хлібороби і всі їхали в Америку щоб поселитися й працювати далі на ріллі. На сході Америки земля була вже зайнята, та саме для колонізації роскрився блищий захід. Милд-Вест, і туди подалися переселенці-хлібороби з Швеції і Норвеґії. Найбільш їх тепер в Мінесоті, богато в Висконсин, Північній і Південній Дакоті, Айові і північній частині Ілинойс. Всюди, де осілися в більшім числі, вони приймають живу участь в американськім громадськім і політичнім життю і надають країні окремий „американсько-скандинавський" характер. Більші шведські та норвежські колонії є ще в Юті, Каліфорнії і Вашинґтон, богато скандинавських фармерів можна стрінути теж в північно-західній Пенсилвенії. Данців в Америці богато менше як Шведів і Норвежців, та також мало як всі фармери. Найбільш їх в Айові, але великі данські оселі є також в Мінесоті, Південній Дакоті. Небраці і Висконсин.

Іміґрація з Італії, Австрії, Угорщини і Росії началася щойно в 80-их роках і стала масовою аж на початку сего століття. Та іміґранти з тих країв не застали вже в Америці свобідної землі і мусіли шукати заробітків в американських індустріях. З окрема Італіяне живуть майже виключно по великих містах і індустріяльних центрах. Тільки в Каліфорнії є богато італійських виноградників, а біля Ню Йорку, Філадельфії та в північнім Ню Джерзи Італіяне займаються городництвом. Інтересно, що декуди вони позаводили городи та тяжкою добичею добрих рук на такі місця, куди попередники покинули як зовсім безплодну.

Іміґрація з Австралії, Росії і Угорщини, також як і населенє тих країв, складалася з дуже ріжнородних елементів, та в Америці всіх їх записувано як Австрійців, Угорців та Росіян. Найбільш „австрійських" фармерів має на сході Пенсилвенія, на заході Небраска і Висконсин, на півдни Тексас. Можна допускати, що на заході се здебільша Чехи та Німці а в Пенсилвенії ще й всякі инші іміґранти з многоязичної Австрії. Так само перемішані всякі раси й народности серед іміґрантів з Росії і фактично велика більшість їх не Росіяне. Та як вони розселились в Америці, годі знати, як як американські статистики всіх записували тільки як приїхавши з Росії. Нема сумніву, що найбільш численні між Жиди. За малими виїмками всі вони живуть в Америці по містах. Доволі успішні були жидівські хліборобські колонії в Ню Джерзи. Стейт Кензас був в великій мірі сколонізований Німцями з Росії (секти Менонітів).

ЗАХОВАЙТЕ СЮ НАЛІПКУ

УЖИВАЙТЕ

MAGNOLIA

STAR MILK

У СВОЇЙ КУХНІ ДО ВАРЕННЇ І ПЕЧЕННЯ

ЗАХОВУЙТЕ НАЛІПКИ НА ВАРТІСНІ ДАРУНКИ

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС ПО ІЛЮСТРОВАНУ ЛІСТУ ПРЕМІЇ.

„Заховувати наліпки випливчується"

ЗАХОВАЙТЕ СЮ НАЛІПКУ

NORTH GERMAN LLOYD

Або-шрубові кораблі

ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ

в каїтах або 3. клясою

NEW YORK — BREMEN

Кораблі відходять кожної другої середи.

Богато зліщеної третої кляси приспособлення для вигоди.

Знаменита кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4 або 6 осіб.

По дальші інформації уділяйтеся до будь котрого місцевого агента або до NORTH GERMAN LLOYD 14-16 Pearl St., New York

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В БРАЗИЛІЇ

Дня 30. падолиста українська школа в місті Куритибі, в провінції Парана, закінчила свою роботу що її вела п. Галя Фалінська. Шкільний рік закінчено публичним іспитом.

Ціла школа і родичі дітий були присутні рано на богослуженню в церкві, а год. 12 в полудне знову зійшлися всі у салю шкільну. По молитві діти відповідали з науки катехізму, ослеля з рідної мови, історії, географії. Крім того діти співали пісні і деклямували вірші. Учителька португальської мови п. Олівія Підроза питали дітий предметів, що їх сама уділяла дітям в часі року, т. є. мови португальської, історії бразилійської, географії і рахунків.

По іспиті о. Рафаїл Криницький звернув присутним родичам і дітям увагу на значіннє школи; подякував п. п. учителькам за їх труд і родичам клав на серце, щоби школи у Куритибі не покидано, але продовжувано. По іспиті обі пп. учительки розділювали між дітий ріжнородні ласощі, а в домі священика добрі люди зготовили для гостий малу перекуску. В 1922, році в українській школі в Куритибі було 42 дітий, більше як попередніх років.

10-ий ЗЇЗД СОВІТІВ ПРО ГОСПОДАРСЬКЕ СТАНОВИЩЕ РОСІЇ

10-ий зїзд совіті в справі про господарське відновлення Росії одноголосно приняв всі пропозиції совнаркому. Зїзд висловився за зменшенням випуску грошевих знаків аж до повного припинення їх друку. Для осягнення тої мети, на думку зїзду, конечне треба значно піднести всі податки й перевести стабілізацію совітської валюти. Зїздом ухвалена економічна програма запропонована Богдановим, вихідна точка цеї програми — зазначення необхідности розвитку витворчих сил країни. В свойому докладі Богданов підкреслив, що нова економічна політика совітів не може бути трактована як випадковий епізод, навпаки вона розрахована на довший час, як єдиний засіб відновити народне господарство. Богданов приходить до висновку, що ціла промисловість повинна, як й перше бути захованою в руках уряду, як тепер, так і в будуччині.

Народний комісар фінансів Сокольников в своїй промові про фінансове становище підкреслив, між иншим, що, хоч за минулий рік податки були піднесені у 36 разів, але проте в майбутньому році цілком неминучим являється дальше значне їх піднесення.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Українські Стрілці, від. 44 повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 2. годині полудня в неділю, 4. лютого в гали пп. праворазвій на Нюпорт Евенюс. Проситься всіх члена місцевих і позамісцевих прибути і вирішити своєчасно до запропонованих разі будуть суспендовані. — А. Потіха, пр.; Л. Дейчак, секр.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ФАБРИКА

СКРИПОК

F. GIBASH, 127 E. 7th St., N. Y.

Пишіть по безплатний катальоґ

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

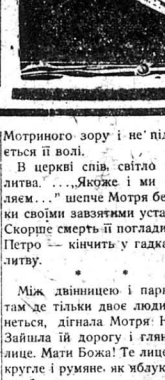

Тікет колійовий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що забогато обіцюють, удайтесь устно або письмено до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує листі згідами справи найтаньше, найскорше і під повною ґваранцією.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

Богдан Лепкий.

КАРА

(На народнім повірю).

Хури пняли на північ, як Мотря вертала від ворожки. Йшла закутинками поза село, щоби нікто не бачив. За пазухою несла жабу. Велику, зимну ропуху. Минула щасливо темний яр, обійшла грушку, що на ній недавно повісився двірський дастух і надближалася до церкви. Чула, як скрипів залізний хрест і як злегка від осіннього вітру стогнали на дзвіниці дзвони. Докола церкви стояли старі липи і обіймали в своїм гіалем, як руками. Між липами і церквою була темрява, чорна, як найчорніший куголь. „Розбіжуся — думала Мотря — і перебіжу попри самі двері, а за церквою вже буде яснійше". Але від всіх щось її відтрутило. „Не!ніеш туди з таким гріхом!"

Мотря насунула хустку на очі, натулила пазуху рукою і пустилася доріжкою поза паркан. Мусить зайти, мусить замурувати жабу; мусить. мусить! За пазухою у неї Настині муки і смерть. А хіба она сама, Мотря, не вмірає сім раз кожної днини, хиба не мучиться з вечера до досвіта, а від досвіта до ночі? Смерть за смерть, а муки за муки. Так мусить бути!...

На небі остання зірка боркалася з грубою, дощевою хмарою, на цвинтарні пугутькали сови, коло трупарні вив гра-барів пес. Мотря йшла, бігла, летіла, коби скорше. Ховолася по осіннім болоті, упорпалася об каміння, що пооблітало з цвинтарного муру. Горіла в злості, і студеніла зі страху. За пазухою у неї копирсалася жаба. Ворожка казала, що поки та жаба буде в мурі жити, поти не сконає Настя; сохнути і вянутиме, як замурована жаба без їди, воздуху й сонця. Най сохне, най гине, проклята Най умірає сім раз на годину, як вона тепер умірає без нього...

Відбила його від неї, відчарувала, має тепер чари за чари. Така богачка, на котрого пальцем кивнула-б, кожний пристав би до неї, така красуня! А вона, Мотря, бідна, удовина дочка, одного його мала як одну душу, тішилася, що гаднешо стане, що у найми на стрісь не піде і нараз усьо пропало. Всьо пропало ізза неї на віки... Пішов за богацькими очима... „Чекай же, не буде ні тобі, ні мені! Не дожиєш щоб із ним під вінець стати, знидієш, як та жаба в мурі". Коби лиш зайти як найскорше, коби цвинтар минути! Гу-у! Як там страшно. Там — там, між двома береазами викопають гріб для Насті. Коби скорше, коби лиш скорше! Та чогож та жаба хоче! Не пручайся і не слинь мого лона, ось уже недалеко!

Ось той кут, де Настина хата, спішіться ноги!

Але на дорозі болото мастке і чіпливе, як смола. Чоботи лізуть, у нього як у тісто сокира.

— Скорше, скорше, ось уже наш загумінок, наш сад, наш пліт!

Та ноги западаються в землю по коліна, одежа чіпається з розпукою ніг, тіні дерев кладуться колодами по дорозі. Всьо, що тільки є, хоче спинити Мотрю від сповнення страшного діла.

Але Мотря останніми силами перелазить пліт і входить на подвіря.

* * *

Відсунула засувом двері і ввалилася в хату. Двері подалися, якби втікали від неї, закрилися й гопнули собою об стіну. Чорна темрява кинулася Мотрі до очий, а гнила задуха вхопила її за груди. Мотря на силу піднімала повіки, ловила грудьми воздух, а руками шукала дороги. Так доволіклася до вікон і без памяті звалилася на лавку... З чола котиться піт, великий, важкий і гіркий, як полин, ноги діржать, на всьому тілі, якби хто грані насипав. А в грудях дзвін... Бам, бам, бам! Горить! Весь світ спалахнув притаєним, червоним огнем. Бам! Бам... Кругом диміє і попіл, а з попелу вилазять жаби. Гу, які ховзкі погані! Як надуваються, роздуваються, ріжуть і ригають огидною намороку, від якої усьо докола стає одною гнилою баюрою... Гу-у! Ноги діржать, по тілі бігають, як одна

КОЛЯДА ДЛЯ УКР. СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ З JERSEY CITY, N. J.

Колядою занявся Іван Гречин. Коляду зложили: Захарий Ланкївський $3.00, Іван Жельван 2.00, Іван Гречин 2.00, Василь Костів 1.00, Антох Гречин 1.00, Нестор Манорик 2.00, Федор Якимчук 1.00, Йосиф Швец 1.00, о. Александер Улицький 2.00, Сильвестер Валошин 2.00, Юрий Довгополий 1.00, Іван Добровольський 1.00, Михайло Кланко 2.00, Іван Тимофиян 1.00, Василь Семусь 50 цнт., Михайло Гречин 1.00, Антох Обуховський 1.00, Стах Кендзерський 1.00, Варвара Кланюха 50 цнт., Николай Юрків 1.00, Петро Благоутний 1.50, Николай Юрків 1.00, Ефрем Ничистий 1.00, Михайло Голупко 1.00, Іван Іванчук 1.00, Стефан Лесков 1.00, Мих. Хома 10 ц. — Разом $33.60.

CLEVELAND, O.

В 62 літну річницю смерти нашого Батька Тараса Шевченка, Молодечий Драматичний Кружок при парохіяльній школі, Каледж Евеню відограє

В НЕДІЛЮ, 4-го ЛЮТОГО Б. Р.

два представлення

„ВІНОК НА МОГИЛУ"

в 2-ох актах

і „КОЗАЦЬКІ ДІТИ"

в 2-ох актах

(між І. а ІІ. актом рухомі образи)

в гали Кореня, Вест 11-та улиця.

Початок о годині 7.30 вечер.

Сим запрошується всіх (любячих драматичні вистави) прибути на сі гарні представлення та своєю присутностю заохотити молоденьких аматорів до гри иньших театральних вистав.

25-26 КОМІТЕТ.

ROCHESTER, N. Y.

Заходом бр. св. Йосафата, від. 217 У. Н. Союза, відбудеться

БАЛЬ

В СУБОТУ, 3. ЛЮТОГО 1923

в Clinton Hall під числом 372.

Проситься своїх членів, як оден прийти на сей баль. Член невививший ся на баль, заплатить кару 50 цнт. Також запрошується Братства, Товариства і Сестрицтва до численної участи на сей баль. Заразом повідомляється членів, що місячний митинг відбудеться дня 18. лютого точно о годині 3. пополудни. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 26

CARTERET, N. J.

Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209 У. Н. С.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 3. ЛЮТОГО 1923

в гали Кіша о годині 7. вечером.

Тикети для мущин 35 цнт., женщинам вступ вільний.

На сей баль запрошується всіх як з Картерет так і з околиці. Музика буде приграватн по українськи, так що всі зможуть красно забавитися і потанцювати. За добру забаву ручить

26,28 КОМІТЕТ.

ROYAL MAIL

„Подорож вигоди"

ДО ЕВРОПИ

Одно клясові кораблі з кабінами.

Славний „О" корабель **"Orbita"** і **"Orduna"** перероблені на одно клясові і третої кляси кабіни кораблі дають надзвичайну вигоду до **Гамбурга.**

Найнизша ціна ІІ. кляси $130 і висше

Ціна ІІІ. кляси $103.50

Два гарні нові кораблі **"Orca"** і **"Ohio"** маючі 1, 2 і 3-ту клясу пічнуть відїзджати до Европи на весні.

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

Sanderson & Son, Inc., Agents

26 Broadway, N. Y. або місцеві агенти

КУПУЙТЕ НОВУ КНИЖКУ „ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ"

Її зміст такий: Поворот до рідного села; Дома і на цвинтари; У коваля Мартина; Тихий сільський рай; Керниця біля хреста; Неділя на селі; За потоком; Юрко; Грім з ясного неба; Митвій; На перший огонь; Перші поемні вісти; Маляри в селі; Смерть і похорон Федихи; Селянське серце; Утікачі; Везуть ранених; Битва; Сліди цісарської забави; Кубанці в селі; Салдати; Обрусителі при роботі; Шпигуни; Жиди; Гіркі думки; Матвієвий метод; Святий Вечір; Покутуюча душа; Сказка за синами; Лиха вістка; Весна; У шпиталі; Весілля; Відворот російської армії; Вертають „свої"; Під судом; Розбиті душі; В табор; Відгук російської революції; При битій дорозі.

ЦІНА 85 ЦЕНТІВ.

Хто замовить більше книжок, даємо відповідний опуст. Гроші і замовлення шліть на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОСИЛКА ГРОШИЙ
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
НОТАРІЯЛЬНІ І ПРАВНІ СПРАВИ
НАЙЛІПШЕ ВИКІНЧИТЬ

BOSAK STATE BANK

SCRANTON, PA.

Посилка в долярах до Галичини по уміркованій ціні.
Приймаємо ощадности на процент і почтою.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилати до:

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГІСТЬ ІЗ КРАЮ МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ ГАЛИЦЬКИМИ СТРІЛЬЦЯМИ.

(Проповідь луцького єпископа Д-ра Осипа Боцяна до Українських Галицьких Стрільців у Йозефові дня 15. серпня, 1922).

Во імя Отця і Сина і святого Духа, Амінь!

— Не маємо тут сталого місця, але глядимо того, яке має бути. Слова св. апост. Павла з листу Євреїв).

Дорогі в Христі Брати й Сестри.

Привіт і благословенне Боже приношу Вам із нашої Рідної Земли, від наших курних хат, від Ваших родин, Ваших батьків, материй, сестер і братів, від нещасного поневоленого народу, від могил Ваших братів, під якими вони спочивають в надії на наше воскресенне, від Вашої церкви святої, яка молиться безперестанно за те, щоб Ви в славі вернули до краю оборонити святу правду, за яку Ви стали до бою і стоїте до нині.

Зо словами потіхи приїхав я до Вас із Рідного Краю, від нашого милого люду, де ясні зорі, де тихі води, де ниви зелені, де люд хрещений, де могили героїв, що лягли за волю тої Святої Землиці, від якої ділить Вас не одна гора, не одна ріка, не один чужий нарід. Ділить, але позірно.

Бо нема роздїлу між вами й Вами. Одно в нас серце й одна надія, віра в Бога, якого Правда перетріває чужу власть.

Ся Правда Божа дасть нам тревалість і правдиву любов вої, вона дасть нам силу вийти з неволі.

Віра, любов і надія єднають нас нерозривно!

Надією, що Ви вернете з волею — живе весь наш Нарід у цілій Галицькій Землі. Ні терор, ні неволя, ні нищенне матеріяльне, ні забиранне земли, ні поневоленне школи й церкви не захитали його сильної надії.

Нема в нас приміру неправди і зради. Живемо всі своїм власним життем, хоч поки що під чужою владою. Живемо взаїмною любовою до себе й до Вас, Дорогі Брати.

Ніщо не в силі погасити нашого стихійного бажання волі, з яким ми прийшли на сей світ, нашого непохитного пересвідчення, що ми маємо також право до життя, як і инші народи і що за нами сила і правда святая.

Бо се, що з Божої волі постигла наш Нарід хвиля досвіду, що лютий ворог напав і поневолив нас та забрав наші богатства під своє нещасне пануванне в моменті, коли наш Нарід підніс чоло до Волі й коли вона, світла, йому всміхалася, лише скріпляє нашу віру й нашу надію.

Між знаємо, що й Божа Правда терпіла переслідування.

Коли Ісус Христос прийшов на світ, не приняв Його власний Його нарід і власний люд накинувся на Нього. Сліпа ненависть до Божого Отрочати казала мордувати невинних дітий і Спаситель мусів укриватися між чужим народом. Та щойно тоді, коли згинули ті, що чатували на душу Божого Дитяти, покликав Господь Бог Йосифа і Пречисту Діву до їхнього рідного краю. Але ще й тоді не був Христос безпечним, тому пішов у Галилею, щоби в Назареті пережити молодецький вік. А коли виступив з наукою Божого благовістування, нападали на Нього власні брати, відозрівали, що Він приятель митарів і грішників, що Він їсть і пє з ними, казали навіть отверто, що Він пяк (Л-7, 34), за слова гіркої перестороги нападали на Нього, хотіли його укаменувати, скинути зверху гори. Навіть серед Його учеників найшовся один, що хоч приріквав, що ніколи не опустить Христа, в скрутній хвиї таки відрікся Його, а був ще й такий, що за марних 30 срібняків продав Христа.

І ще тоді, коли Христос, уступаючи перед переможною силою влади, приніс із себе святу, криваву жертву, зажадав безумний нарід, що взяв вину сеї смерти на себе й дітий своїх, щоби гріб Христа запечатувати. — А щоб печаті не нарушено, поставив чужих римських сторожів, щоб пильнували Христа, аби Він часом не встав із гробу. Але Христос встав, а налякана сторожа впала ниць. Печать остала ненарушена, а Христос воскрес.

Дорогі Брати:—

Подібну долю переживає тепер цілий Український Нарід.

І Ви, Дорогі Брати й Сестри, ділите ту долю Народу. Сповняючи свою вищу волю, казав Вам Господь вийти в чужину та зростати в надії на ліпший час. Значить і для нас прийде час, що пропадуть ті, що чатували на нашу Волю, ті, що в самому зароді хотіли її умертвити, ті, що не оклеветали, що жадали смерти стільки тисяч Народу та через се поклали самий цвіт нашої молоді в сиру могилу й гадають собі, що вже приборкали Волю тим, що привалили її каменем, припечатали гріб та поставили при ньому свою і заграничну сторожу. Але даремні їх зусилля. Правда Божа невмируща. Вона не дасться привалити каменем. Ніяка печатка, ніяка сторожа не зможе перепинити, щоб наш Нарід воскрес!

Воскресне Україна! Власним життем заживе у власній державі Український Нарід. Так мусить бути, бо инакше не буде кінця безладдю.

Одначе, Дорогі Брати й Сестри, не одна хвилина ділить нас від сього блаженного моменту — щастя нашого й Ви певно готові запитати мене, коли се буде? Так само питали колись апостоли Христа, коли прийде обнова ізраїльського царства? (Ап. Діян. 1, 5). Господь відповів їм: „Не ваша се річ знати час і пору, що їх Отець застеріг для своєї власти. Але Дух Святий зійде на вас і ви наберете сили й будете свідками про мене в Єрусалимі, по цілій Юдеї і Самарії та й аж по край світу". (Ап. Діян. 1, 7-8).

Так міг би і я Вам сказати, Дорогі Брати й Сестри! Вам, яким доля і майбутність Народу така дорога. Ні будуччини чоловіка, ні долі цілого Народу ніхто не знає. Господь Бог застеріг для себе відущість долі Народу, але одно обіцяв нам, що Він зішле на нас ласку Духа Святого й ми наберемо сили й будемо свідками Божого милосердя на нашій святій землі, серед народів цілого світу.

Від Господа Бога маємо отже надію і приреченне сили, лише від нас залежить вимолити собі в Нього, щоб сей момент сили скоро прийшов на нас. Тільки ми одні можемо його прискорити. Надії на чужу, хочби і щиру поміч, нема. Самі ми мусимо приготовитися, щоби стати гідним оруддем сили Божої.

А яким чином?

Вперше: — Христос сказав до учеників: — „Майте віру в Бога! Якщо маєте віри за гірчичне зерно, то скажете до тієї гори: Посунься! Її вона пересунеться звідсія — туди. Так не буде для Вас нічого неможливого" (Мат. 17, 21 Мар. 11, 22, 23).

Дорогі Брати:—

Як будете мати сильну, непохитну віру в Бога, в Його святе евангеліє, в святу Правду, в себе самих і у свій Нарід, як не убієте заражуватися ніякою невдачею і ніякими противностями в трудах і праці, тоді ся сильна Ваша віра, яка не знає ніяких неможливостий та перешкод, прискорить благословенну хвилю воскресення нашої Волі.

Вдруге: — Мусите мати велику любов до тієї рідної, поневоленої Землиці, до нашого поневоленого народу. Любіть Його тому, що ми всі його діти, любіть тому, що він бідний, поневолений, сильний, славний. Бо така любов, то не тільки матеріяльна любов людини, яка не в силі бідного полюбити, бідному помогти. Ми маємо любити наш Нарід саме тому, що він потребує нашої помочи.

Памятайте, що цілий Нарід надіється на Вас. У чужу землю посилає він за Вами тугу серця свого, за Вас усе памятає, за Вас молить день-у-день Бога, щоби Ви як найскорше вернули до нього, бо він любить Вас, на Вас покладає свою долю. Памятайте, що в серцях Ваших маєте скарб, який має викупити його кращу будучність. Памятайте, що кождий з Вас не одиниця сама про себе, а підстава, на якій спочиває доля Народу та, що тому Ви не розпоряджаєте самі собою. Всі Ви в службі великого Українського Народу, який лиш один може Вами розпоряджати. Памятайте, що кождий з Вас мусить бути сильний морально, інтелектуально і здоровий фізично, бо лиш тоді будете представляти таку силу, яка зможе вибороти незалежність Народови серед ворожих, тяжких противностий. Памятайте, що на Вас тяжить великий, святий обовязок душевного поступу й фізичного посилення.

Тяжкий се обовязок серед Ваших обставин. Але беріть примір із Христа. Він каже до нас: — „Візьміть ярмо моє на себе і вчіться від мене... Ярмо моє солодке, а тягар мій легенький" (Мат. 11, 29, 30).

Так і над Вами ярмо, Ви-ж у чужій країні, заперті за дротами. Але Ваше ярмо не те неславне, під яке Римлянин гнув ворога й попід яке казав йому йти навколішки, а ярмо відвічальности перед власним Народом, перед його будуччиною і долею.

Тішуся, що находжу у Вас се почуте бо воно наказує Вам поступати по наведеним вказівкам.

І тому, Дорогі Брати: Приміть подяку Ви всі, що студіюєте і приготовляєтеся в середній і найвищій школі, приміть подяку від мене й від Народу за те, що працюєте над собою. Бо чим інтензивнійша буде Ваша праця, чим більше будете доскональти себе, тим більше наберете в себе тієї великої непропащої сили, яка одна рішає про долю Народу. **Чим більше будете розвивати ум, чим більше будете сталити волю, тим сильнійші будете Ви, а у Вас і через Вас цілий наш нарід.**

Ви се робите й Ви мусите се робити, щоби зрозуміти й відчути ті питання, які нас найболючійше доторкають і щоби стати здібними до скинення ворожого ярма.

Ваш ум, який глибоко проникнеться правдою, стане світлим благородним вражливим на кожду кривду; сей ум зрозуміє своє положенне, він пізнає, що питанне волі й державности — то питанне нашої волі, питанне, хто має на нашій землі працювати, до кого має належати та земля, яку ми одержали від предків і від батьків, яка зрошена нашим потом і нашою кровю, земля, яку нам і від нашого Народу ворог відбирає. Від двох років кольонізує паїзднии нашу землю. Хто не дивиться на долю Народу не умом, а серцем, той відчує глибоко, яка кривда діється через те нашому Народови. Горожани польської держави продають дорого свою землю на заході, щоби при помочи свого уряду набути її вдесятеро більше в нашій країні на сході, з кривдою для нашого безземельного брата. **А Ви знаєте, що питанне земли — се перше питанне на Україні.**

А друге — се питанне школи і просвіти. Наша школа в ярмі. В ярмі найвисша й середня школа, в ярмі й найнизша, бо в руках ворожих чужих інспекторів і вчителів, які самі без нас рішають про те, в якім дусі має йти вихованне української дитини. Середніх шкіл взагалі мало й ті під чужим впливом, та й не все відповідають реальним потребам нашого населення, а до найвищих шкіл чужих загороджено нам законом дорогу на те, щоб ми не прозріли й не побачили, яка кривда нам діється.

Є ще і третє питанне, Дорогі Брати й Сестри, а се питанне нашої церкви, питанне нашого милого, славного и такого гарного грецького обряду, який відвіків виховував наш Нарід у любові Христа й почитанню святих. Тій церкви наніс ворог перший удар, як тільки вдерся зі зброєю на нашу землю. Безпримірно поступив із нашими священиками. Ви знаєте се самі, тож не потребуємо розказувати про події в Судовій Вишні, в Зимній Воді, де ворог не пощадив навіть Найсвятійших Тайн, збезчестив Христа й церкву нашу. Тепер грозить він розвязанием львівського семинара, захоплюючи його у свою власть, та сама доля жде й перемиський семинар. Загрожені й усі наші громадські інституції, загрожена й народня наука. Бо священики не мають доступу до шкільних рад. Їх відділює ворог від Народу, аби полишити Нарід проводу.

А вже верхом посягання на нашу церкву, на її добру славу, було се нещасне, державною властю й поліцією заранжоване „большевицьке віче" в церкві святого Юра, яке устроїли прийшлі з Варшави особи в сутеринах недалеко храму Божого. Мало воно кинути неславу на українську церкву. Й сам начальник держави посмів сказати в Кракові на вічу прилюдно неправду на те, щоби здискредитувати перед світом нас, а наших братів на Холмщині й Підляшу упередити, аби не вертали на греко-католицьку віру на те, щоби здержати тамошних священників і єрархів, що хотять приєднутися до нашої церкви й Народу.

Що ворог намагається знищити нашу церкву й матеріяльно, ніщачучи її помочи, про те не потребую згадувати, бо Ви се знаєте й се менше важне з огляду на те, що сам Нарід церкві помагає.

На Вас, Брати, тяжить освячений козацькою традицією обовязок стати за волю української церкви, тимбільше, що вона за Вас, за інтернованих, молиться й умолить від Господа Бога тієї великої сили, яка приверне волю нашому поневоленому Народови.

Молиться й Ви, бо в молитві, в привязанню до церкви й богослуження знайдете ту силу, яка Вам тепер така потрібна, щоб не піддатися тяжким обставинам.

Знаю життє тюремне й вигнанне, знаю, що одинокою потіхою в таких горю є молитва та ласка Божа, що підносить Нарід до чесного життя.

Гляньте кругом себе. Живете між народами, яким добро діється, які більше дбають про туземне ніж про небесне добро. Забувають вони, що чоловік крім тіла має й душу, а душа відчуває невгасиму потребу ідеалу. Прямованне до туземного добра двигнуло в них добробут, але принесло зі собою і яркі моральні нерівности. Бо матеріялізм нищить надприродні ідеали справедливости, гуманности й посвяти й робить із чоловіка бездушну машину, яка працює з дня на день і непомітно паде все низше й низше. Памятайте на сей остерігаючий примір.

Молодь, що хоче спасти свій Нарід, мусить бути чесна й побожна, а коли буде чесна й моральна, тоді буде й фізично здорова, тоді буде між нею любов, яка особливо потрібна у Ваших важких обставинах.

Знаю тюремне горе — сма його пережив — знаю, як страшно впливає тюрма на чоловіка. Часом так тяжко на серці, начеби хто каменем привалив груди й найменша муха непокоїть нерви, а в добрій вірі сказане слово будить образу. В таким положенню хай любов укаже дорогу у Вашім серцю. Терпіть один одному, майже взаїмну любов, бо вона дає єдність і силу. Дивіться один на одного як на свого рідного брата — а наберете сили в терпінню. Бодріться, кріпіться, проти власного пересвідчення піддержуйте один одного, не зраджуйте, не видавайте себе взаїмно й не докоряйте собі виною. Про вину годі говорити. Нема що скривати: нарід напали ворожі сили, придавили, й тут вина, а в нас хіба ся, що не були приготовлені на сю велику хвилю. Та проте маймо для брата ободрюючі слова. Загріваймо себе взаїмно, щоб перенести терпіння.

Так, терпіть, Брати, але не безчинно! Я не хотів сказати: мусите терпіти і ждати, аж инші дадуть Вам волю. Се булаб етика невільника. Ось до чого взиваю Вас: глядіть чесно в будучність, моліться Дорогі Брати і працюйте, працюйте, працюйте!

Серед невольницьких переживань треба чоловікови забути, що він невільник, треба йому памятати, що він син волі, що його ідеал—дихати вольним повітрем степу. То забуттє і ту память може йому дати тільки праця і коли можу Вас, Дорогі Брати, о що просити, то прошу о одно: о невсипущу працю. Чим вона буде у Вас тяжча, чим прикрійша, тим гарніший дасть вона вислід. Не зражуйтеся тим, що той, з ким маєте працювати, за мало має сил, або холодно береться до праці — бо капля жолобить камінь.

А праця потрібна до більшого доскошення себе, прискорення розвитку вона одна рішить про Вашу долю.

Наш Нарід тому нині поневолений, тому з нього насміхаються, бо замало мав праці над собою в минулім. Він був досі тільки невільником, у неволі виконував працю, тому й не любив її. Нині инакше. Через інтелектуальний розвиток. Нарід побачить свою кривду й доложить — усіх зусиль, щоб позбутися її.

Праця — се той державний чинник, який дасть нам волю, до котрої так тужимо.

Тому перемагайте себе Дорогі Брати, в праці, перемагайте тою благородною перемогою, яка позволить кождій одиниці, що тут є, вернути з талантом до дому, вернути з благословенням.

Прийде хвиля, що в славі, зі зброєю в руці, вертати будете до хати. Та не забувайте на се, що Вас тут покищо за мало, що до того треба посторонньої помочи, якої покищо не маємо, що треба отже ждати, але не по-невольницьки. Мусите вихіснувати час на здобуттє тієї сили, якої Вам ніхто не відбере, а се: на здобуттє знання. Так, мусите пізнати все те, що для добробуту Народу конечно потрібне: господарство, ремесло, торговлю й усе те, чим Нарід живий. А коли вернете з таким знанням, повні віри в ідеали, в будучність свого Народу, повні любови до нього й коли обійдетесь там із ним як брати, коли двигнете його з пробиття, коли будете ширити світло, коли будете дбати про його добробут дочасний, — **тоді Він стане політично вільний.**

Вірте отже в Бога й сильно працюйте над собою, щоб кождий із Вас представляв особлившу цінність у Народі, щоб мав сили настільки, щоб будити сонних і сплячих.

Полюбіть працю для того самого, що в ній жерело волі, беріть її поважно, з здобудете силу моральну, взаїмну любов і забуттє невзгодин, які переживаєте. Хочби буря хуртовиною шуміла, град бив, а лице Ваше заливав дощ, праця успокоїть Вас, дасть Вам здоровле, верне давну силу, піднесе Вашу цінність. Бо не тільки матеріяльна сила рішає про долю Народу; більше важні є сили ума. Отверто можна сказати, що наша справа за границею тому слабо стоїть, бо за мало в нас людий, за мало правдивої інтелігенції, що зумілаб її повести, як слід, представити перед чужинцями правду й вимоги на ворозі її пошанованне. В той спосіб можна именно й за границею працювати для добра Народу, коли будемо старатися мати таких людий, які можуть стати для загарниці чимнебудь помічними, які можуть її чимнебудь заімпонувати.

Просвіта й культурне зрівнанне із заграницею прискорить світлий день нашої Волі.

Дякую Вам іще раз щиро за те, що Ви вже працюєте в тому напрямі, дякую, що й найменших неграмотних братів просвічаєте, дякую, що так гарно держитеся на чужині. Короткий час я з Вами, але се, що я чув про Вас, приказує мені зложити Вам щиру подяку.

Від Вас не чув я нарікань, бідкань, падькання на недолю — навпаки, ті з якими я стрінувся, показали силу, віру й радість. І я тішуся, що Бог дозволив мені зіткнутися з Вами, бо моє серце успокоїлось і ожило. Я побоювався передше, чи нема там за дротами розпуки, гнітучої туги й розчарування. Та я не почув і не побачив того. Навпаки, від усіх, з якими я лише говорив почув я тільки одну й ту саму заяву: Не вернемо инакше, тільки з Волею. І за се я клоню голову перед Вами. Пригадується мені пересторога, яку мати-Спартанка давала синови, виправляючи його на війну й подаючи йому щит: „Або з ним, або на нім!" В приміненню до Ваших обставин: — „Або вертати з волею для Народу, або сидіти тут так довго, доки працею не здобудемо тільки сил, щоби стати Народом вольним".

У краю ждуть Вас! Та серед молоді кинулася там — на жаль — якась тупа бездільність, що дбає тільки про те, якби гарно вбратися, добре зїсти, закурити й нічого не робити. Тому прошу Вас: Впливайте листами на край, щоб і там зачали инакше думати про свою долю, щоб була між ними лучність, взаїмна любов. Бо коли в краю наступить духове зрівнанне з Вами, тоді станемо силою, яка зможе перебоєм злучити всі землі від Карпат до Дону, від Припяти до Чорного Моря, станемо Народом вільним і благословенним!

Не сміємо забувати ні на хвилю, що перед нами велике завданне, що нас жде не лише визволенне Придніпрянщини від тяжкої большевицької корміги, але що маємо допомогти до сього, щоб людська цивілізація вернула на простори Росії. Бо там лежить розбите все те, над чим працював дух людський віками, там голодують великі країни, що давали поживу цілій Европі, там вигибають люди. Я бачив страшні картини, бачив ознаки людоїдства й серце краялось, чому так гине нарід, що може бути сильний?

Памятаймо, Брати, що маємо добути волю не лише Галицькій Землі, але цілій Україні, памятайте, що маємо допомогти бідній Білоруси, Литві й Московщині.

Велику хвилю переживаємо й велика відвічальність наша перед Народом та історією. Ми не сміємо стратити ні одної хвилини, не сміємо стратити ні одної одиниці, бо нас жде та місія, про яку писав великий український патріот Микола Костомарів у „Книзі Битія Українського Народу" — місія: „Здобути волю собі, дати її иншим народам, допомогти до морального двигнення всіх". Наш Нарід се той камінь, який будівничі відкинули й потоптали при будованню нового життя в Европі, — але він має стати каменем угольним для нового храму Волі, він має піддвигнути тих, що впали і стати вільним із ними.

І буде се велике диво для всіх тих, що доконували нас, а не виділи нас.

У надії, що сповнимо наше завданне, прощаю Вас, Дорогі Брати!

Нехай молитва лучить нас далі, як лучила досі. Моліться за Нарід у краю так, як він за Вас памятає і молиться! Тужіть за ним, як він за Вами тужить, та не тією безчинною тугою, що відбирає силі, тужіть із силою і невсипучою працею, тужіть зі взаїмною любовю і терпеливістю! Будьте сильні, характерні й моральні.

А коли всі будуть так працювать, як Ви дотепер, коли й Ви далі не зійдете з обраного шляху, тоді нашою працею прискоримо ту велику хвилю, що й у наше віконце засіє сонце!

Амінь! —

(„Український Скиталець").

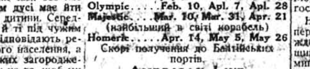

НА УКРАЇНУ

WHITE STAR LINE

З Ню Йорку до Савтгемптон

Olympic.....Feb. 10, Apl. 7, Apl. 28
Majestic....Mar. 10, Mar. 31, Apr. 21
(найбільший в світі корабель)
Homeric.....Apr. 14, May 5, May 26

Скорі получення до Балтійських портів.

AMERICAN LINE

З Ню Йорку до Плимавт, Шерборг і Гамбург

*Manchuria Feb. 8 *Mongolia Feb. 22
Minnekahda (3rd Class).......Mar. 1

*Гарні, нові третої кляси кабіни.
Получення на другій стороні до Балтійських портів.

RED STAR LINE

З Ню Йорку до Плимавт, Шерборг і Антверп.

Samland..Feb. 17 Lapland..Feb. 24
Kroonland..Mar. 3 Zeeland..Mar. 22

Ню Йорк, Гамбург, Данціг

Gothland (3rd Class).......Mar. 28

Добрий харч. Осібні кабіни. Уміркований ціни для Ваших приятелів приїзджаючих до Америки. По інформації вдайтесь до місц. агентів або бо.

PASSENGER DEPARTMENT

No. 1 Broadway, New York

УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

РЕКОРДИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ

ВЖЕ ВИЙШЛИ.

Дотепер вийшли:

15032 B ПОЧАЇВСЬКІЙ БОЖІЙ МАТЕРИ.
15032 A ЧЕРЕЗ ПОЛЕ ШИРОКЕЄ.

15033 B ВЕРХОВИНО.
15033 A ОЙ У ПОЛИ БАРШИПОЛЕ.

15034 B ЩЕДРИК — КОЗА.
15034 A ОЙ ГОРЕ КАЛИНІ.

15035 B В ЙОРДАНІ.
15035 A ОЙ СИВА ЗАЗУЛЕНЬКА — Коломийка.

На одній плиті дві пісні; А і В

ОДНА ПЛИТА (РЕКОРД) КОШТУЄ $1.50.

З замовленнями треба присилати і гроші.

Рекорди можна набути:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

— або —

ANDREW BARNA, 279 Nepperhan Ave., YONKERS, N. Y.

У Андрія Барни можна дістати рекорди Columbia та инші.

ФАРМИ!

ДО ВІДОМА НАШИМ ЗАМОРСЬКИМ ЗЕМЛЯКАМ

В Сокальщині парцелюється 400 моргів грунту. Земля першої якости, чорнозем з одмінкою легкої глинки перепускаючої до споду. Родить від 12—16 сотнарів жита, 10—18 сот. пшениці, 12—18 сотн. вівса, 10—15 сотн. ячменю з морга або 100 сотн. барабоді. Надається до управи бураків і всякого насіння. Ціна 330 долярів за морг враз з коштами контракту. Кромі того є на продаж великі отверті поля і чворак в дуже добрім стані. Американські Українці хотячі набути кавалок доброї земли, повинні використати сю парцеляцію. Парцеляція в українських руках і земля та повинна зістати також в українських руках. Парцеляцію і контракти переводить одна з перших українських канцелярій адвокатських загально знана від давна з солідности і повного довіря. По близші інформації в тій справі інтересовані зволять голоситися до низше підписаного: **Box 53, Jersey City, N. J.**

Є. Ядловський.

ВЕСНА ЗБЛИЖАЄТЬСЯ, ЧАС ДО ДІЛА!

Фарма велика в Montville, Conn., 250 акрів, в добрім місци, 100 акрів до плуга, 150 пасовиска і грубий ліс. Дім з 14 кімнат. Стодола, стайні і шопи досить добрі, 10 штук рогатої худоби, 2 добрі коні, 4 свиний, понад 200 курий. Всі знаряди рільничі і домашнє умеблюванне. Спродам все за 8.000 тисяч, половина готівкою а решта на малі сплати на довгі літа. До школи і міста дуже близько; пару минут ходу, 8 фабрик в тій самій місцевости. Причина спродажи незгода зі спільником. Хто хоче знати близші інформації, прошу голоситися до: **JOHN CHOP, P. O. Box 42, Montville, Conn.** 22-26

НА ПРОДАЖ ФАРМИ

які можна набути тепер дуже дешево і урожайної землі. Фарми великі і малі до вибору. Голоситися до: 17--

DM. HNATYSHYN,

Box 144, Pittsfield, Pa.

НА ПРОДАЖ ФАРМА

Добрі фарми від 4 до 100 акрів. Ціни уміарковані для всіх. Коли інтересуєтесь, сим пишіть до: 16,19,21,26

A. A. FORSTER,

ROYERSFORD, PA.

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ В ГАРНІЙ ОКОЛИЦИ БЛИЗЬКО НЮ ЙОРКУ

нові доми готові до замешкання на легкі сплати.

3 РУМИ $850
готівкою $200, $15 місячно
4 РУМИ $1025
готівкою $325 і $20 місячно
5 РУМІВ $1200
готівкою $450 і $25 місячно

(Доми разом з льотами), Вода, газ, електрика, горяча вода, ванна, школа, церкви і шторн на місци.

ГРИГОРАК,

Room 74

180 BROADWAY, NEW YORK, N.Y.

PAIN-EXPELLER

ПОМОЖЕ ВАМ

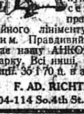

Коли возьмеся до помочи Pain-Expeller, БІЛЬ скоро побореся і він зникне. Скоро покажуться перші познаки ревматичного ломання, торгаючі нерви, невральгія, торгуючі скручуючі суставові болі, купіть бутельку сего сильного правдивого фамілійного ліниленту і натирайте ним. Правдивий Pain-Expeller має нашу АНКОР торговельну марку. Всі инші, се лишень імітації. 35 і 70 ц. в аптиках або від

F. AD. RICHTER & CO.,

104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Фабриканти і імпортовці найліпших **ІТАЛІЙСЬКИХ** ручної роботи **ГАРМОНІЇ.**

Найліпші в світі, 10 літ гаранції, по дешевших цінах як які-небудь инші Гармонії. Фабрика в Зя. Державах і Італії. Безплатна школа або книжка інструкцій для купуючих. Гарантуємо що всі навчаться грати на нашій великій гармонії протягом 4 місяців. Пишіть по англійські по інформації. На жаданне каталоґ безплатно.

Ruatta Serenelli Accordeon Mfg. Co.

817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

ВИЙШЛА З ДРУКУ

„ВЕРХОВИНА"

сольова пісня з акомпаніяментом фортепяна.

Уложив і видав МИХ. ЗАЗУЛЯК.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую ІВАНА СТАЧИШИН, котрий перебував в Ембридж, Па., відтак відїхав десь до майнів. Де він є, най зголоситься по три листи, котрі прийшли з краю на поднашу адресу: **Теодор Соляр, Box 58, Ambridge, Pa.**

НА ПРОДАЖ гросерня і бучерня між Славянами і Американцями в дільници Лафает в Джерзи Ситі. Бизнес вироблений. Можна купити сей бизнес разом з будинком або без будинку. Голоситись до: **S. S., c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 26-31

ПОТРІБНО робітника або спільника. Хто хоче занятись до роботи або вступити до спілки на фарму віддалену 2½ милі від міста Amsterdam, N. Y. Дуже добра нагода для чоловіка, котрий хоче і любить працювати на свіжім воздусі, бути здоровим і заробити гроша. По близші інформації прошу зголоситись особисто або листовно до властителя на адресу: **John Te...lecky, R. D. 5, Amsterdam, N. Y.** 26

НА ПРОДАЖ МЕБЛІ з трех кімнат. Купуючий може замешкати в тих самих румах. Рент $16.00 місячно. Спродаюсь з причини виїзду. Голоситися під ч. **526 E. 13th St., 1st floor, Room 1, New York City.** 26

НА ПРОДАЖ гросерня і бучерня межи Славянами. Бизнес вироблений. Купуючих прошу зголоситися під **137 Morris St., Jersey City, N. J.** 26

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади. Має сильний вироблений баритоновий голос. Знаменитий інструктор музики і хору, як також знаменито вміє мистецтво представлень і єсть сам знаменитим аматором. Вміє провадити школу парохіяльну з добрим успіхом. Голоситись до: **S. M., c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 26-

ПАРОХІЯ св. Михаїла в Ню Гейвен, Конн. пошукує на посаду дякоучителя, котрий є певний себе на низші питання: Провадження вдавно парохіяльну школу, учити хор, давати час від часу представлення і концерти. Платня після умови. Посада до обняття сейчас. Інтересовані зволять голоситись на адресу: **Mr. Karol Stacink, 253 Chapel St., New Haven, Conn.** 25-

ЧИ ВИ МАЄТЕ ПРИЩІ ПО ЛИЦИ, ЧОЛІ, БОРОДІ І КАРКУ?

Ви напевно ходили до ріжних докторів, пробували ріжні мила і кріми, котрі як звичайно нічого не помагають і не помогли Вам. Єсли так, спробуйте фляшку РОЗЕЛІЇ на наше ризико. Ми гарантуємо, що РОЗЕЛІЯ усуне всякі прищі з Вашого лиця або звернемо гроші назад. Ціна фляшки лишень 4 доляри. Пишіть по українськи. Гроші посилайте в реджістрованім листі або мані ордер на адресу:

ROSELIA CHEMICAL CO.,

Patterson Station

Box 214, Baltimore, Md.

HIPPODROME

43 rd STREET and 6th AVENUE

ЛІПШІ ЧАСИ найбільша вистава в світі

Богато українських артистів

Два рази денно: 2.15 і 8.15

Ціни 50 цнт. до $1.50

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими хоробами

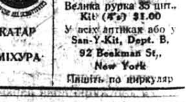

КАТАР МІХУРА

Охоронач для мущин. Дає найбільшу охорону.

Велика рурка 35 цнт., Kit (4's) $1.00

У всіх аптиках або у **San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York**

Пишіть по циркуляр

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

DR. S. M. KAUFMAN

спеціаліст хронічних і инших внутрішних недуг, акушер.

Години офісові від 1. до 8.30 веч.

111 E. 7th Street, New York

НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.

Год. офісові від 9.30 до 12. в пол.

488—6th Ave., Astoria, L. I.

Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціаліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

305—2nd AVENUE,

межи 17-ою а 18-ою улицею

NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 4438 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ

МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висипання шкіри, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги. Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 St., NEW YORK

Межи 4th Ave. a Irving Place.

Години від 9. рано до 8. вечер

В неділі від 9. рано до 4. попол.